

ETICKÝ KÓDEX

Úvodné ustanovenia

1. My členstvo Mladého PS, zdieľajúc hodnoty uvedené v nasledujúcich kapitolách sa zaväzujeme presadzovať a rešpektovať ich počas trvania nášho členstva, v organizácii ako aj mimo nej.
2. Pod pojmami:
 - a. **funkcionárstvo** myslíme všetky volené a menované osoby v organizácii (najmä s členstvom v predsedníctve, kontrolnej komisii, výkonnej rade, osoby spravujúce bunku, líderstvo výskumných skupín);
 - b. **komunitný tím** myslíme osoby spravujúce bunku a osoba spravujúca komunitu.
3. Členstvo, ktoré sa stretne s nevhodným správaním iného členstva MPS, je povinné túto skutočnosť bezodkladne nahlásiť funkcionárstvu. Funkcionárstvo má povinnosť túto informáciu posunúť kontrolnej komisii.
4. Orgán príslušný na vydanie disciplinárneho opatrenia je v prípade, ak sa takéto nahlásenie týka článku IV (Obťažovanie) povinný prihliadať na postoj obete k danej situácii a prihliadať na jej záujem v prípade ak by takýto záujem nebol v hrubom nesúlade so záujmami MPS najmä dobrým menom MPS.
5. Členstvo musí dbať pri svojom konaní na prítomnosť osôb mladších ako 18 rokov v organizácii a ich morálny vývoj.
6. Pri hodnotení porušenia etického kódexu sa okrem iného posudzujú následky, okolnosti (napríklad opakovanosť, postavenie osoby, pohnútky, súčinnosť pri prešetrovaní), zavinenie a spôsob porušenia.
7. Dôkazy o porušení etického kódexu je neprípustné ničiť.
8. Funkcionárstvo musí prejsť školením pod záštitou predsedníctva na témy etického kódexu minimálne raz ročne a čo najskôr od vstupu do funkcie.
9. Funkcionárstvo, najmä komunitný tím, má povinnosť pomôcť predchádzať opakovaniu porušovania etického kódexu, napríklad cez sprostredkovanie mediácie, a môže za účelom nápravy správania odporučiť dotknutej osobe ospravedlnenie sa, dovozdenie, či inú činnosť prispievajúcu k súdržnosti našej komunity.
10. Tento Etický kódex bol schválený na sneme dňa 24. 1. 2026.

II

Všeobecné morálne a etické hodnoty MPS

Dôstojnosť – dôraz na empatiu, solidarita a sociálna spravodlivosť – ochrana práva na dôstojný život, dostupné zdravotníctvo, bývanie, vzdelanie a predchádzanie chudoby.

Rešpekt ľudských práv a slobôd – zásada rovnakého zaobchádzania, rovnosť príležitostí, inklúzia, nediskriminácia, boj proti korupcii a totalite. Rovnosť bez ohľadu na inakosť.

Nenásilnosť a spolupráca – nulová tolerancia voči ubližovaniu druhým, bezpečné prostredie, rešpekt, nepovýšenosť – odmietanie fyzického, verbálneho aj online obťažovania, šikany či násilia a povinnosť zastávať sa obetí. Presadzovanie dialógu.

Zodpovednosť – voči komunite, budúcim generáciám a dobrému menu organizácie – osobná integrita, čestnosť, proaktívnosť, dôraz na udržateľnosť, profesionalita a zodpovedné vystupovanie a nakladanie s informáciami.

Toto sú základné hodnoty, z ktorých vyplývajú nasledujúce kapitoly.

III

Politické hodnoty MPS

Sloboda

Veríme v to, že každá osoba a jej potenciál sa najviac rozvíja v otvorenej spoločnosti, kde existuje spoločné pochopenie. V takomto systéme si navzájom ctíme práva a žiadny človek nie je absolútnym víťazom ani porazeným. Zahŕňa to totiž aj prítomnosť empatie a solidárneho nastavenia k ľuďom okolo nás. Iba vďaka tomuto vieme spolu tvoriť skutočne slobodnú spoločnosť.

Liberálna demokracia

Podporujeme demokraciu, v ktorej politické strany slobodne a férovo súťažia vo voľbách, kde deľba moci a fungujúci právny štát sú každodennou súčasťou nášho života. Liberálna demokracia chráni ľudské práva všetkých, a je preto potrebné chrániť aj ju. Iba takýto typ spoločnosti totiž zabezpečuje rovnosť šancí a ochranu slabších osôb.

Medzinárodná a európska spolupráca

Naše hodnoty nemôžu končiť na hraniciach Slovenska. Podporujeme spájanie síl s mládežníckymi organizáciami, ktoré sa tiež hlásia k hodnotám liberálnej demokracie. Pokoj a mier sa dajú dosiahnuť a udržať iba vtedy, ak budeme spoločne diskutovať, načúvať si a navzájom si pomáhať.

Rovnosť a spravodlivosť

Rovnaké práva sú kľúčové. Zákon musí byť slepý aj voči privilegovaným ľuďom, ktorí sa môžu domnievať, že si spravodlivosť môžu kúpiť. Menšiny, či už národnostné alebo iné, musia byť chránené tak, ako musia byť chránené práva slabších osôb.

Ľudská dôstojnosť

Každá osoba si zaslúži, aby sa s ňou zaobchádzalo ľudsky. Ochrana ľudskej dôstojnosti musí byť základným mravným princípom demokratickej spoločnosti. Bez ohľadu na prostredie, do ktorého sa narodí, by mala mať každá osoba príležitosť na život, v ktorom môže rozvíjať svoj jedinečný potenciál ako ľudská bytosť. Dôstojné životné podmienky musia mať aj ľudia v starobe či vo vylúčených komunitách.

Udržateľný rozvoj

Ekonomika má chrániť dôstojnosť všetkých ľudí a zanechať svet taký, aby ho mohli využívať aj ďalšie generácie. Ak je poškodené prostredie okolo nás, škodí to celej spoločnosti. Dobrá spoločnosť sa spozná podľa toho, že svoje prostredie nenecháva upadať, ale snaží sa ho kultivovať. Klimatickú krízu treba brať na zreteľ a venovať sa tomu, čo znamená pre náš terajší spôsob života.

Iniciatívnosť a profesionalita

Vnútoraná spokojnosť aktívneho človeka sa dá dosiahnuť iba na základe sebarealizácie. Sme organizácia, ktorá chce tento aspekt života sprostredkovať a pomôcť liberálne zmýšľajúcim ľuďom organizovať iniciatívy, ktoré im tieto ciele pomôžu naplniť. Na to je potrebné brať si iniciatívu a snažiť sa doťahovať veci do konca. Iniciatívnosť znamená mať aktivistické naladenie a chuť pomáhať. Profesionalita je schopnosť počúvať a zlepšovať sa nielen v odbornej rovine, ale aj v rovine ľudských vzťahov.

IV

Obťažovanie

Členstvo sa musí zdržať správania, v dôsledku ktorého dochádza alebo môže dôjsť k vytváraniu zastrašujúceho, nepriateľského, zahanbujúceho, ponižujúceho, potupujúceho, zneuctvujúceho alebo urážajúceho prostredia a ktorého úmyslom alebo následkom je, alebo môže byť, zásah do slobody alebo ľudskej dôstojnosti.

1. Sexuálne obťažovanie

Ide o verbálne, neverbálne alebo fyzické správanie sexuálnej povahy, ktorého úmyslom alebo následkom je, alebo môže byť, narušenie dôstojnosti osoby a ktoré vytvára zastrašujúce, ponižujúce, zneuctvujúce, nepriateľské alebo urážlivé prostredie. Akékoľvek sexuálne obťažovanie je zakázané, či už k nemu dochádza počas podujatí, komunitných stretnutí alebo mimo nich. Pri obeti sexuálneho obťažovania sa neberie ohľad na rodovú identitu obete rovnako ako sa neberie ohľad na rodovú identitu obťažujúcej osoby. Mladé PS berie na vedomie, že sexuálne obťažovanie môže byť prejavom mocenskej dynamiky a často sa vyskytuje v rámci nerovných vzťahov, ako napríklad medzi funkcionárstvom a členstvom.

a) Nevedomosť

Osoba, ktorá zažíva sexuálne obťažovanie, by sa mala pokúsiť v medziach svojho komfortu upozorniť osobu, ktorá koná obťažovanie, že ide o nežiadúce správanie. Nežiadúce správanie je aj také správanie, o ktorom osoba, ktorá mu bola vystavená, nepovedala, že ho tak vníma. Ani správanie, ktoré bolo niekomu vnútorne nepríjemné, by nemalo zostať neriešené.

b) Známky toho, že niekomu niečo nie je príjemné, neberieme na ľahkú váhu

Pri podozrení, že niekto sa necíti bezpečne, sa treba samého seba spýtať či bolo moje správanie vhodné. Ak som v rozpakoch, je najlepšie sa priamo opýtať, či je druhá osoba v poriadku s niečím, čo chcem povedať alebo vykonať. Každá osoba, ktorá je svedkom nežiadúceho správania je povinná upovedomiť komunitný tím, alebo v rámci svojho komfortu osloviť dotknuté osoby.

c) Sexuálne obťažovanie sa môže prejavovať v týchto formách:

- fyzický kontakt vrátane potľapkávania, štipania, hladkania, bozkávania, objímania, maznania alebo iného nevhodného dotyku;
- fyzické násilie vrátane sexuálneho napadnutia;
- podmieňovanie členstva či pozície sexuálnymi aktmi;
- komentáre k vzhľadu, veku, súkromnému životu;
- sexuálne narážky, príbehy a vtipy;
- sexuálne návrhy;
- pozvánky na rande alebo fyzickú intimitu;
- urážky na základe rodovej identity;
- pohrdavé poznámky;
- posielanie sexuálne explicitných správ;
- ukazovanie sexuálne explicitného alebo sugestívneho materiálu;
- sexuálne sugestívne gestá;
- dlhé pohľady;
- pískanie.

Uvedené situácie slúžia ako príklady. Niektoré z nich nemusia byť sexuálnym obťažovaním vždy, a naopak, sexuálnym obťažovaním môže byť aj iný, tu neuvedený druh správania. Každá situáciu bude vyhodnotená individuálne v rámci kontextu, v ktorom sa udiala.

2. Šikanovanie

Členstvo sa zdrží správania, ktorého cieľom je zámerne ublížiť, zastrašiť, ohroziť alebo ponížiť iného človeka či skupinu ľudí. Od nášho členstva očakávame aktívnu pomoc obetiam šikany a v žiadnom prípade netolerujeme ich účasť na šikane.

a) Za formy šikany považujeme napríklad:

- nežiadúce fyzické prejavy – bitky, údery, kopance, strkanie, ...
- nežiadúce verbálne prejavy – hanlivé prezývky, urážky, narážky, posmievanie sa, ...
- nežiadúce sociálne prejavy – zámerné ignorovanie, vylučovanie z kolektívu, ...
- nežiadúce prejavy v online prostredí – nenávistné či urážlivé komentáre, zverejňovanie nevhodného obsahu, stalking, ...

V

Osobná integrita a charakter

1. Diskriminácia

Členstvo nesmie svojím konaním vytvárať neoprávnené znevýhodňovanie, nerovné zaobchádzanie alebo obmedzovanie osoby či skupiny na základe jej pohlavia, rodovej identity, náboženského vyznania alebo viery, rasy, príslušnosti k národnosti alebo etnickej skupine, zdravotného postihnutia, veku, sexuálnej orientácie, manželského stavu a rodinného stavu, farby pleti, jazyka, politického alebo iného zmýšľania, národného alebo sociálneho pôvodu, majetku, výzoru, regionálnej príslušnosti alebo iného postavenia. MPS je organizácia založená na rešpektovaní inakosti a rozličnosti ľudí. Diskrimináciu rázne odsudzujeme, v tomto kontexte myslíme najmä prejavy sexizmu, transfóbie, homofóbie, mizogýnie a rasizmu. Inakosť nie je dôvodom na dehonestáciu.

a) Proaktívnosť

Svojím správaním by sme sa malo členstvo snažiť vytvárať priestor pre všetkých ľudí, teda napríklad aj pre osoby so zdravotným znevýhodnením, čím im pomôžeme stať sa plnohodnotnou súčasťou komunity.

b) Medzi diskriminačné konanie mimo iné zaraďujeme :

- vylučovanie z kolektívu;
- slovné útoky, nadávky a stereotypné narážky;
- nastavovanie nepriamo diskriminačných pravidiel;
- pokyny či nabádanie na diskrimináciu.

2. Konflikt záujmů

Úplatnost nie je v MPS tolerovaná. V prípade vedomia o takomto správaní je členstvo povinné nahlásiť svoje zistenie. Členstvo sa musí vyvarovať nasledujúcich činov:

a) Korupcia

Rozumie sa tým konanie alebo opomenutie konania, pri ktorom osoba priamo alebo nepriamo zneužíva svoje postavenie, právomoc alebo vplyv s cieľom získať nenáležitú výhodu pre seba alebo pre inú osobu, a to najmä formou prijatia, poskytnutia, ponúknutia alebo sprostredkovania majetkového či nemajetkového prospechu. Medzi toto správanie zaraďujeme:

- ponúkanie, sľubovanie, sprostredkovanie alebo poskytovanie úplatku alebo inej nenáležitej výhody;
- prijímanie, požadovanie alebo súhlas s prijatím úplatku alebo inej nenáležitej výhody;
- pestovanie nadštandardných vzťahov za účelom ovplyvnenia iných osôb za účelom získania nenáležitých výhod.

b) Klientelizmus

Ide o konflikt záujmů, ktorý vzniká uprednostňovaním ponúk a záväzkov zo strany priateľov, kamarátov alebo kolegov.

c) Rodinkárstvo

Je zvýhodňovanie osôb na základe osobných alebo rodinných vzťahov namiesto objektívnych a transparentných kritérií.

VI

Zodpovedná komunikácia

Nezodpovedná komunikácia podkopáva dosahovanie našich politických cieľov. Členstvo sa zdržiava akýchkoľvek prejavov, ktoré by mohli negatívne ovplyvniť dobré meno, či dôveryhodnosť našej organizácie. Členstvo reprezentuje svojím vyjadrovaním nielen seba, ale aj MPS. Chybné, nevhodné či necitlivé vyjadrovanie, aj keď nebolo myslené seriózne, vie poškodiť obraz MPS a PS ako slušnej, profesionálnej, tolerantnej a rešpektujúcej organizácie.

a) Použitie identity MPS

Za nezodpovednú komunikáciu sa považuje použitie loga, farebnosti a iných znakov organizácie za účelom presadenia vlastného stanoviska bez schválenia tejto činnosti je porušením stanov.

b) Sebareflexia a primeranosť vzhľadom na postavenie

Pri posudzovaní zodpovednej komunikácie sa MPS riadi zásadou: čím vyššia funkcia alebo verejná viditeľnosť, tým vyššia miera zodpovednosti za komunikáciu.

1. Kultúra prejavu

Členstvo sa dištancuje od hrubého, ponižujúceho, neslušného alebo vulgárneho vyjadrovania. V komunikácii rešpektuje pluralitu názorov a svoju kritiku vyjadruje vecne. Diskusiu vedie spôsobom, ktorý neznižuje dôstojnosť druhých – korektne, rešpektujúco a tolerantne. Bez urážok, neprimeraného zosmiešňovania či dehumanizácie.

a) Správanie na sociálnych sieťach

Členstvo zvažuje kontext, dosah a možné dôsledky svojho online správania, najmä ak zastáva funkciu alebo vystupuje vo verejnom priestore v mene organizácie alebo v jej vizuálnej identite. Týmto myslíme aj príbehy, komentáre, či reakcie na obsah iných.

b) Zodpovednosť za súkromný obsah

Slová členstva môžu mať reálny spoločenský, politický a reputačný dopad, aj keď boli určené pre súkromné publikum. Všetka naša komunikácia by mala byť taká, že neohrozí meno organizácie ani po jej zverejnení.

2. Práca s informáciami

a) Akademická česťnosť

Plagiátorstvo sa zakazuje. V rámci akademického aj profesného prostredia sa riadime internými predpismi a za svoju prácu neskrývame obsah druhých. Dodržiavame intelektuálnu poctivosť.

b) Overené posolstvá

Členstvo šíri iba overené informácie pochádzajúce z dôveryhodných zdrojov. Šírenie manipulatívnych, nepravdivých, zavádzajúcich, neúplných, neoverených či skresľujúcich informácií a hoaxov je v rozpore so zodpovednosťou voči verejnosti aj našej komunite. Členstvo je povinné pristupovať k svojim posolstvám zodpovedne a čestne.

Používanie realisticky pôsobiacich materiálov generovaných umelou inteligenciou bez jasného označenia je považované za zavádzajúce, keďže môže vytvárať nepravdivý dojem reality.

3. Rešpekt k našim hodnotám

a) Nie totalite

Členstvo sa aktívne zasadzuje za ochranu ľudských práv a demokracie a dôrazne odsudzuje zločiny proti ľudskosti a porušovanie ľudských práv. Odsudzujeme schvaľovanie totalitných režimov, ich predstaviteľov, symbolov, ako aj ideológií, ktoré tieto činy ospravedlňujú, relativizujú alebo zľahčujú.

b) Odmietanie kolektívnej viny

Komunikácia, ktorá prenáša vinu, zodpovednosť alebo negatívne vlastnosti na celé skupiny ľudí, je v rozpore s hodnotami MPS. Členstvo sa zdržiava jazykových konštrukcií, ktoré napomáhajú dehumanizácii, stigmatizácii, alebo rozdúchavaniu vášní a budovaniu stereotypov a nenávisti.

VII

Modelové situácie

Táto sekcia slúži ako pomôcka. Formulácie z nej sú ilustratívne a nepodmieňujú uvalenie disciplinárneho opatrenia. Prípady sa posudzujú individuálne.

1. Chatovanie

Dve členky Mladého PS majú priateľský vzťah. Odkedy sa v rámci organizácie spoznali, píše si cez sociálne siete. Po čase začnú byť správy zo strany jednej z kamarátok neprestajné a invazívne a dotýkajú sa intimity. → Aj v súkromných správach dodržiavame hranice. Správame sa tak, aby sme sa za našu komunikáciu nehanbili ani keby bola zverejnená.

2. Nežiaduce návrhy

L ponúkne na spoločnej akcii V látky meniace vnímanie. V nereaguje, nakoľko L vidí prvýkrát v živote a necíti sa príjemne konfrontovať L s tým, že je toto správanie nevyžiadané. L sústavne a opakovane ponúka látky meniace vnímanie a nezamyslí sa, že problém netkvie v tom, že sila hlasu nebola dostatočne hlasná. → Sú situácie, kedy je dôležité opustiť myšlienku, a to aj vtedy, keď práve nie sme ničím ovplyvnení/é. Nad svojím správaním sa treba neustále zamýšľať.

3. Misgendering

D a F sa stretnú prvýkrát na akcii Mladého PS. F použije nesprávny gramatický rod na oslovenie D. D slušne opraví F a vysvetlí, aký rod je na mieste. Neskôr v ten deň F znovu použije nesprávny rod a po ďalšom vysvetlení sa neospravedlní. Toto správanie pokračuje aj na ďalších akciách a dokonca aj cez súkromné správy. D opakovane opravuje F, aj keď sa cíti ignorované a utláčane. → Ak si toto správanie všimne tretia osoba, je na mieste diskusia s F a výzva k zmene správania. Všimame si svoje prostredie a kolektívne pomáhame vytvárať bezpečné a inkluzívne prostredie.

5. Funkcionárstvo

M sa pridá do jednej z výskumných skupín. S ako líder tejto skupiny kontaktuje M s čistým úmyslom iba o upovedomení fungovania skupiny. Po čase však S píše M stále častejšie a častejšie. S začne písať nevhodné správy typu sexuálne vtipy. M sa bojí ozvať, keďže je S na vyššej pozícii a je v organizácii dlhšie. → Funkcionárstvo musí vedieť zhodnotiť vhodnosť svojho správania ešte citlivejšie. Ak sme získali dôveru viesť v MPS určitú sekciu alebo tím, musíme si uvedomiť, že predstavujeme autoritu a svoje správanie by sme mali prispôbiť tomu, že nie všetko členstvo sa nám odhodlá povedať svoje pocity.

6. Fyzický kontakt

Na spoločnej akcii MPS sa prvý raz stretne G s P. G hneď na úvod tuho objíma P. Následne vidno, že P zažíva známky očividnej úzkosti. P síce nevysloví nahlas svoje myšlienky, ale z reči tela je jasné, že P tento fyzický kontakt nevyhľadáva. → Napriek tomu, že sa tešíme, že sa vidíme s podobne zmýšľajúcimi ľuďmi, nenarušujeme hranice a osobný priestor ostatných a čítame ich neverbálnu komunikáciu. V prípade neistoty sa pýtame, čo druhí cítia. Aj objatie sa dá najprv naznačiť a až po odozve vykonať v prijateľnej intenzite.

7. Bezbariérovosť

B má zdravotné znevýhodnenie, pre ktoré má problém, ak má budova veľa schodov. Ako nová členka dostane B pozvanie na akciu (bez možnosti akéhokoľvek komentára). Po pricestovaní na akciu sa B dozvie, že v budove aktuálne nefungujú výťahy a akcia je na siedmom poschodí. → Na mieste zo strany organizátorstva je zistenie zdravotného stavu účasti a nastavenia inkluzívneho prostredia vrátane bezbariérovosti, alebo jedálnička v čo najväčšej miere.

8. Posmešné vyjadrenia

T je staršou členkou Mladého PS. Doteraz neboli žiadne problémy ani výhrady voči tejto osobe. Po zlej volebnej noci sa však T zrazu začne v spoločnej skupine hanlivo vyjadrovať voči ľuďom na druhej strane politického spektra. Nevyhne sa ani pomenovaniám ako ci***i alebo bu*****i. → Takéto správanie treba napomenúť a žiadať jeho prehodnotenie. Napriek okolnostiam, ktoré môžeme vnímať ako neférové, sa vyjadrujeme civilizovane.

9. Šikana v škole

P vo svojej škole začne z nudy urážať a hanlivo prezývať spolužiaka/spolužiačku. → Aj keď sa toto správanie neprejaví v komunite MPS, je závažné. Ako členstvo MPS prezentujeme organizáciu taktiež na pôde školy.

10. Úplatok policajtom

C je členkou Mladého PS. Na ceste z diskotéky prekročí rýchlosť a zastaví ju policajt. Aby pre nafúkanie nestratila vodičský preukaz, ponúkne policajtom úplatok. → Toto správanie je úmyselné porušenie zákona, a tým pádom aj stanov.

11. Dodržanie postupov

L je novou RO Žilinského kraja. Ešte nepozná všetky procesy a je v čase zaúčania, jej staršia členka U napíše, že sa zaručuje za svojho kamaráta, ktorý sa hlási do MPS. „Dala by za neho ruku do ohňa a predsa tie pohovory sú iba formalita. Pri tejto osobe pohovor netreba!“ → Postupy a interné pravidlá neobchádzame ani pre dobrý dôvod. Nabádanie na obchádzanie pravidiel je neprípustné.